

NOTAT

Til: Miljøstyrelsen

Fra: *affald danmark*

Kommentarer til forslag til 2. del af Affaldsstrategi 2009-12

affald danmark har modtaget forslag til Regeringens affaldsstrategi del 2 og har følgende kommentarer:

Vi mener generelt, at selve strategien er velskrevet og giver et godt overblik over de foreslåede indsatser – især hvad angår affaldsforebyggelse og teknologiudvikling.

Hvad angår afsnittet om konsekvenserne af den ny organisering af affaldssektoren, har vi tidligere kommenteret i høringssvaret til affaldsbekendtgørelsen. Vi vil blot gentage, at selvom hele branchen er enige i de overordnede principper bag denne affaldsreform, så bør reformen ikke hastes igennem i sin nuværende form. Det vil ikke medføre den forenkling af reglerne, som har været ønsket af alle.

Kommunerne har ikke tid til at opfylde de nye krav til gebyrer. Affaldsregistret over de genanvendelsesanstæ, som virksomhederne må vælge imellem, findes endnu ikke og kommunerne har intet grundlag for den afgørende klassificering af, om virksomhedernes affald er omfattet af de kommunale eller de statslige regler.

Den overordnede affaldspolitik

Hvad angår Regeringens overordnede affaldspolitik, kan vi henvise til høringssvaret til del 1, hvor vi tilslutter os den overordnede affaldspolitik med de tre ben:

- Ressourcepolitik
- Klimapolitik
- Beskyttelse af miljø og sundhed.

Der er ikke ændret i målet for genanvendelse siden sidste strategi og målet for deponering nedsættes til det, der rent faktisk er opnået allerede i 2006. Det kan undre, når strategien – meget positivt – prioriterer udvikling af teknologier, der kan flytte affald fra deponi til genanvendelse og nyttiggørelse. *affald danmark* medvirker gerne til fastlæggelse af nye og mere ambitiøse mål.

Del 3 udsættes

Den planlagte del 3 med implementering af affaldsrammedirektivet og 2. fase af affaldsreformen udsættes (strategimæssigt) til slutningen af 2011. Det er stærkt beklageligt, at der fortsat ikke lægges op til en samlet løsning for branchen, og afklaring af forbrændingssektorens vilkår. Det haster.

Dog ser det ud til, at forbrændingssektoren ikke skal vente helt så længe som til næste strategi med at få afklaret de fremtidige rammevilkår. Vi håber meget, at den udmeldte tidsplan for den politiske aftale og efterfølgende lovændring for forbrændingssektoren holder, så sektorens vilkår er afklaret med udgangen af 2010.

Vugge til vugge

affald danmark støtter vugge til vugge princippet. I praksis ser affaldsbehandlingsvirksomhederne sig allerede i dag som rådgivere og ressourceleverandører til industrien. Og det vil kun bestyrkes af, at flere produkter designes som ”vugge til vugge”- produkter.

Men det er svært at se de konkrete redskaber til, at affaldsbehandlingsvirksomheder kan understøtte udviklingen. Det er først og fremmest et koncept for produktudvikling.

Affaldsforebyggelse

Affaldsforebyggelse har og skal have højeste prioritet i affaldshierarkiet. Her skal affaldsbranchen naturligvis tage sin del af ansvaret på sig. Fælleskommunale selskaber og kommuner bidrager allerede til oplysningsvirksomhed om bl.a. affaldsforebyggelse og der er givet mulighed for direkte genbrug på de fleste genbrugsstationer.

Men de holdningsbearbejdende kampagner, som strategien lægger op til er ikke nok. Hvis der for alvor skal sikres affaldsforebyggelse, vil økonomiske virkemidler være afgørende. Det er i produktionen af varer, der først og fremmest skal sættes ind – ikke i affaldshåndteringen. Affaldsvirksomhederne samarbejder naturligvis gerne om dette.

Udover de nævnte tiltag, er det i øvrigt begrænset, hvad affaldsvirksomheder kan gennemføre af initiativer på området, hvilket også afspejles i strategien, ved at affaldsvirksomhederne ikke er med på listen over, hvad aktører kan gøre for at forebygge affald.

Til gengæld kan affaldsvirksomheder i høj grad bidrage til den del af indsatsen for affaldsforebyggelse, der indledningsvist nævnes, som ”at forebygge miljøbelastningen fra affaldet ved at sikre høj kvalitet i affaldsbehandlingen, herunder at farlige stoffer fjernes fra det genanvendelige affald”.

Kapacitetsplan for deponeringsanlæg

affald danmark bifalder, at der er udarbejdet en national kapacitetsplan for deponeringsanlæg. Det kan dog diskuteres om tidspunktet for udarbejdelse af planen har været den rette, da anlæggene endnu ikke er blevet anlægsklassificeret efter reglerne i den nye deponeringsbekendtgørelse.

På den anden side tvivler vi på, at usikkerheden vedr. klassificering har nogen markant betydning i forhold til de andre usikkerheder ved den kapacitetsopgørelse, som fremgår af strategien.

Vi beklager, at rapporten, der ligger til grund for planen i strategien, endnu ikke er offentliggjort, så vi kunne læse mere om projektets forudsætninger og resultater. Det er heller ikke lykkedes at finde ”Affaldsprognose 2009”, som der også henvises til i strategien, og hvor vi har fået oplyst, at der er nogen interessante/uforklarlige spring i de forskellige fraktioner til deponering.

Endelig vil vi gerne inddrages i arbejdet, når der næste gang skal udarbejdes en kapacitetsplan for deponeringsanlæg.

Konkrete bemærkninger:

Der henvises til, at der ikke er taget hensyn til ændring af affaldsafgiften for deponering af farligt affald. Der burde nok tilføjes, at der heller ikke er taget hensyn til, at deponeringsafgiften generelt stiger fra 375,- DKK til 475,- DKK.

Der henvises også til, at der ikke er taget hensyn til en ændret behandling af shredderaffald og imprægneret træ. Det fremgår andetsteds i strategien, at Miljøstyrelsen også vil se på alternative behandlingsmetoder for vindmøllevinger og PVC.

Kapaciteten er opgjort for deponeringsanlæg og -enheder, der er miljøgodkendt pr. 1. juli 2009 ”enten ved en godkendt overgangsplan eller ved en ny miljøgodkendelse”. Så vidt vi har forstået, fortsætter de anlæg, der endnu ikke har fået behandlet deres overgangsplan, bare på deres eksisterende miljøgodkendelse. Er disse anlæg ikke med i kapacitetsopgørelsen?

Det anføres, at der er foretaget en beregning af fordelingen af kapaciteten på affaldsklasser ud fra den generelle fordeling af de øvrige kapaciteter i perioden 2013-20, hvis der kun er opgivet en samlet kapacitet. For at kunne vurdere usikkerhedsmomentet ville det være hensigtsmæssigt at oplyse, for hvor mange anlæg/hvor meget kapacitet, der er foretaget en beregning på.

Sigtelinjerne bør formuleres mere præcist – f.eks.: ”Der skal være tilstrækkelig deponeringskapacitet til alle affaldsklasser” og ”Kommunerne skal planlægge for og sikre etablering af den nødvendige kapacitet”.

Fremme af teknologiudvikling

affald danmark bifalder i høj grad, at der med denne delstrategi lægges op til at prioritere indsatsen for udvikling af affaldsbehandlingsteknologier, herunder at fokusere på udvalgte ressourcestrømme og affald, der i dag deponeres, samt på at øge kvaliteten i genanvendelse af bygge- og anlægsaffald.

Samarbejde om teknologiudvikling er vigtig, og *affald danmark* bidrager gerne til partnerskaber omkring teknologiudviklingen, sådan som vores medlemsvirksomheder allerede har fokus på. Her bør Regeringen i øvrigt også se på de juridiske muligheder for at indgå egentlige offentlige/private partnerskaber om konkrete projekter. På det område er mulighederne i dag meget begrænsede.

I forhold til forslaget til ”Strategi for indsatsområder til fremme af miljøteknologi på affaldsområdet”, har *affald danmark* følgende kommentarer.

Partnerskab for miljøteknologisk innovation

Det er fint med et partnerskab mellem virksomheder og vidensinstitutioner. Man må gå ud fra, at det 3. ben – myndighederne – også skal deltage. Her er det erfaringen, at myndighedernes rolle som dem, der fastlægger regulering af affaldsstrømmene, er vigtig – ligesom det er vigtigt, at denne regulering understøtter nye teknologier til tiden.

*affald danmark*s medlemmer har desværre erfaringer med investering i teknologiudvikling med udgangspunkt i planlagte reguleringer, som har trukket ud så længe, at investeringerne er gået tabt.

Eksempel – trykimprægneret træ

Et eksempel er det trykimprægnerede træ, hvor Miljøstyrelsen for en række år siden igangsatte en samfundsøkonomisk analyse, der skulle danne grundlaget for anvisning af trykimprægneret træ til genanvendelses/nyttiggørelse. Der blev sat gang i flere teknologiudviklingsprojekter, men projektet trak ud.

Selve rapporten blev efter flere års forsinkelse offentliggjort i marts 2008, og først nu lægges op til et krav om genanvendelse/nyttiggørelse af det trykimprægnerede træ pr. 1. januar 2011. Men de teknologier, som den gang blev vurderet, er for længst opgivet, fordi det trak ud med at ophæve deponeringskravet, og trykimprægneret træ eksporteres i dag til nyttiggørelse på fortrinsvist tyske anlæg.

Grundlaget for det behandlingskrav, som nu er fremsat med affaldsbekendtgørelsen, er derfor forældet, og *affald danmark* foreslår at kravet genvurderes i forhold til de reelt mulige behandlingsmetoder i Danmark set i forhold til den nuværende eksport til udlandet.

F.eks. bør muligheden undersøges for afbrænding på danske biomasseværker, evt. som en batch-afbrænding og med efterfølgende deponering af asken. Tilsvarende bør muligheden for styret afbrænding af mindre mængder trykimprægneret træ på almindelige affaldsforbrændingsanlæg undersøges. Dette bør være en mulighed, hvis det kan sikres, at der reelt ikke opstår uacceptable miljøgener, herunder at kravene til krom og kobberindholdet i slaggen stadigvæk kan overholdes.

Shredderaffald

Med strategien lægges op til at understøtte udviklingen af nye behandlingsmetoder for shredderaffald. Der er et stort potentiale for reduktion af mængden af affald til deponi og *affald danmark*s medlemmer er allerede langt inde i teknologiudvikling på området.

Der bør i strategien skelnes mellem teknologiudvikling i forhold til nyt shredderaffald og gammelt, allerede deponeret shredderaffald. Det må forventes, at det først giver mening at fokusere på det deponerede shredderaffald, når der er fundet en behandlingsmetode til det nye shredderaffald.

Røggasrensningsprodukter

I forslaget til strategi anføres, at der allerede er udviklet nye behandlingsmetoder for røggasaffald, der angiveligt er miljømæssigt bedre end den nuværende nyttiggørelse i udlandet (Norge og Tyskland). Netop det, at behandlingen i hvert fald i Tyskland er ”nyttiggørelse” – og ikke som anført i strategien – ”deponering”, gør det udfordrende at finde bedre behandlingsmetoder.

Amagerforbrænding, Vestforbrænding og DONG Energy har fra 2004 til 2008 gennemført en fælles udviklingsindsats målrettet mulige genanvendelsesmetoder for røggasaffald. Projektets konklusioner er:

- At der ikke er fundet nogen genanvendelsesløsning for røggasaffald
- De gennemførte miljøvurdering af relevante behandlingsløsninger, viser at stabilisering af røggasaffald indebærer væsentlige behandlingsomkostninger og kun marginale miljøgevinster
- Den nuværende løsning, der indebærer eksport og nyttiggørelse på Langøya i Norge og i tyske miner, er miljømæssig forsvarlig og økonomisk fornuftig.

Det må endvidere bemærkes, at vi nu på andet (eller tredje?) år venter på et svar fra Miljøstyrelsen om, hvorvidt de undersøgte termiske processer vil kunne klassificeres som nyttiggørelsesoperationer.

Hvis der, siden dette projekt blev afsluttet i 2008, er opnået ny viden om behandling af røggasprodukter, vil det naturligvis være relevant at foretage en vurdering af disse, og *affald danmark* deltager i så fald gerne.

Træaffald og organisk affald

affald danmark er også meget positiv overfor forslaget om at gennemføre analyser af det lettere forurenede træaffald for at vurdere, om det kan ligestilles med rene træaffaldsfraktioner. En undersøgelse i hovedstadsområdet har vist, at der i 2008 blev eksporteret ca. 94.000 ton træaffald fra Vestforbrændings og Amagerforbrændings oplande til andre regioner – hvoraf det meste sandsynligvis er eksporteret til Sverige eller Tyskland.

Klimamæssigt og transportmæssigt er der ingen grund til, at dette affald ikke kan nyttiggøres på danske anlæg og det bør muliggøres ved at sidestille sorteret træaffald med øvrig biomasse til energiudnyttelse.

Tilsvarende er det fornuftigt at foretage nye livscyklusvurderinger af forskellige metoder til genanvendelse/nyttiggørelse af organisk affald, herunder slam og halm. Det er vigtigt, at sådanne vurderinger også sætter fokus på udnyttelse af fosfor, som er en knap ressource.

Samtidig er der, siden der sidst blev gennemført sådanne analyser, sat gang i udvikling af nye metoder, som også bør indgå, herunder ReneScience-projektet på Amagerforbrænding.

Bygge- og anlægsaffald

En stor del af bygge- og anlægsaffaldet genanvendes i dag som nedknuste materialer i anlægsarbejder og *affald danmark* ser gerne, at der kommer mere fokus på kvaliteten i genanvendelsen.

Det er uholdbart, at der i dag er mistanke om, at forurenende stoffer, herunder PCB, lander i naturen via denne genanvendelse, og det er meget vigtigt, at der sikres et godt reguleringsgrundlag for at modvirke dette. *affald danmark* deltag derfor gerne i det udredningsarbejde, der skal igangsættes på området.

Konsekvenserne af gennemførelse af affaldsdirektivet

Det reviderede affaldsdirektiv implementeres delvist igennem revisionen af affaldsbekendtgørelsen. Der henvises til *affald danmark*s høringsvar herom.

Her skal blot nævnes, at *affald danmark* imødeser den politiske stillingtagen til den fremtidige regulering af forbrænding som nyttiggørelse, der i følge affaldsstrategien vil ske i løbet af 2010. Det er på høje tid, at der sker en afklaring af forbrændingssektoren fremtidige rammevilkår.